

Manuál k výzve

„Podpora poskytovania ranej starostlivosti a ranej intervencie deťom vo veku 0 až 6 rokov z marginalizovaných rómskych komunít a z prostredia generačnej chudoby“

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

PLÁN [OBNOVY]

**Financované
Európskou úniou**
NextGenerationEU

1 ÚVOD

1.1 Plán obnovy a odolnosti SR

Výzva „Podpora poskytovania ranej starostlivosti a ranej intervencie deťom vo veku 0 až 6 rokov, najmä z marginalizovaných rómskych komunít a z prostredia generačnej chudoby“ reaguje na *Komponent 6: Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania Plánu obnovy a odolnosti (POO) SR*.¹ Hlavným cieľom komponentu je znížiť podiel žiakov, ktorí nedosahujú ani základnú úroveň zručností, znížiť socioekonomický vplyv na vzdelávacie výsledky žiakov a podporiť rovnosť príležitostí vo vzdelávaní. Medzi ďalšie ciele patrí zvýšenie podielu detí v predškolskom veku, ktoré sa zúčastňujú na predprimárnom vzdelávaní, zníženie miery predčasného ukončovania školskej dochádzky so špeciálnym zameraním na zdravotne a sociálne znevýhodnené deti, prispôbenie vzdelávania individuálnym potrebám každého dieťaťa a zníženie miery preraďovania znevýhodnených detí z hlavného vzdelávacieho prúdu do špeciálneho školstva.

Výzva vychádza z *Reformy 1: Zabezpečenie podmienok na implementáciu povinného predprimárneho vzdelávania pre deti od 5 rokov a zavedenie právneho nároku na miesto v materskej škole alebo u iných poskytovateľov predprimárneho vzdelávania od 3 rokov*. Na Slovensku pretrváva nízka miera zaškolenosti detí v materských školách v porovnaní s priemerom krajín EÚ.² Špecificky nízka je zaškolenosť detí zo sociálne znevýhodneného prostredia (41%) a detí so zdravotným znevýhodnením (67%)³ v porovnaní s celou populáciou detí vo veku 3 až 5 rokov, ktorí navštevujú materskú školu (81%). Bariéry v prostredí marginalizovaných rómskych komunít (ďalej ako „MRK“) vrátane slabšieho povedomia o prínosoch predprimárneho vzdelávania, ako aj horšej pripravenosti detí vyrastajúcich v prostredí generačnej chudoby na vzdelávanie vo formálnom prostredí je jedným z kľúčových faktorov ovplyvňujúcich neskoršie vzdelávacie výsledky žiakov (generačná chudoba je dlhodobo pretrvávajúca nepriaznivá sociálna situácia skupiny fyzických osôb z dôvodu výskytu viacerých negatívnych javov súčasne, ktorými sú najmä vysoká miera dlhodobej nezamestnanosti, hmotná núdza, nízka úroveň vzdelanosti, nedostatočné hygienické návyky, nedostupnosť tovarov a služieb a výskyt sociálnopatologických javov).

Pre naplnenie cieľa zvýšenia miery zapojenia detí zo sociálne znevýhodneného prostredia do predprimárneho vzdelávania sa vytvorila *Grantová schéma pre mimovládne organizácie a ďalšie subjekty na podporu poskytovania ranej starostlivosti a ranej intervencie deťom vo veku 0 až 6 rokov, najmä z prostredia MRK a z prostredia generačnej chudoby*.

1.2 Výzva raná starostlivosť

Cieľom výzvy „Podpora poskytovania ranej starostlivosti a ranej intervencie deťom vo veku 0 až 6 rokov z marginalizovaných rómskych komunít a z prostredia generačnej chudoby“ (ďalej ako „výzva“) je podpora služieb ranej starostlivosti v MRK a v prostredí generačnej

¹ Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky: <https://www.planobnovy.sk/>

² Education at a Glance 2020: <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/69096873-en.pdf?expires=1614770238&id=id&accname=guest&checksum=7B600A5DA57E4798356927EBACCA903E>

³ Revízia výdavkov na skupiny ohrozené chudobou alebo sociálnym vylúčením: <https://www.minedu.sk/data/att/15944.pdf>

chudoby, ktoré by prácou s rodinami v domácom prostredí pomáhali prekonávať existujúce bariéry, rozvíjali kognitívne a motorické zručnosti detí, pripravovali ich na vstup do formálneho predprimárneho vzdelávania a robili osvetu o jeho prínosoch medzi rodičmi. Oprávnenými aktivitami v rámci výzvy sú programy vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve pre deti z marginalizovaných rómskych komunít a prostredia viacgeneračnej chudoby vo veku 0 – 6 rokov, avšak primárne vo veku 0 – 3 rokov a s tým súvisiacim rozvojom rodičovských zručností a spôsobilostí. Dôraz bude kladený na zapojenie asistentov ranej starostlivosti - žien priamo z komunity ovládajúcich jej jazyk a miestne podmienky, ktoré absolvujú kvalitné školenie a mentoring zo strany mentora a supervízora programu. Podpora služieb a aktivít ranej starostlivosti zároveň posilní rovnosť žien a mužov v MRK, a to rozvojom čitateľskej gramotnosti a rodičovských zručností matiek, ktorým sa tým zvýši sebavedomie a odhodlanie uplatniť sa na trhu práce po rodičovskej dovolenke.

Východiskovým materiálom pre výzvu bola *Národná stratégia rozvoja koordinovaných služieb včasnej intervencie a ranej starostlivosti na roky 2022-2030*⁴ (ďalej ako „stratégia“). Raná starostlivosť je definovaná ako „spektrum poskytovanej starostlivosti, ktorá sa poskytuje deťom od narodenia po ich nástup do základnej školy“ a sú to „služby resp. intervencie v oblasti zdravotnej starostlivosti, raného poradenstva, vzdelávania a sociálnej pomoci poskytované deťom od 0-7 rokov veku za účelom podpory zdravého vývinu dieťaťa v kontexte rodiny“.

Obdobie prvých troch až šiestich rokov života dieťaťa je z hľadiska rozvoja jeho emocionálnych, mentálnych a psychomotorických schopností a jeho úspešnej socializácie kritické. Osobitne to platí v sociálne znevýhodnenom prostredí, ktoré neposkytuje dostatok potrebných stimulov. Rizikové faktory spôsobené sociálnym znevýhodnením rodiny môžu mať negatívne dopady na vývin dieťaťa už počas tehotenstva matky, v ranom aj neskoršom veku, ako aj na výsledky dieťaťa počas školskej dochádzky, samotný proces a schopnosť učiť sa, získavať a osvojovať si nové poznatky, nadobúdať nové zručnosti počas povinnej školskej dochádzky a v konečnom dôsledku aj pri uplatnení sa v budúcom živote. Prácou s deťmi v ranom veku, ich rodičmi a tehotnými ženami je možné deti lepšie pripraviť na vstup do formálneho predprimárneho vzdelávania, čím výzva *priamo napomáha naplneniu cieľov Reformy 1/Komponentu 6 POO*. Výzva napomôže nastaviť poskytovanie ranej starostlivosti v prostredí MRK a generačnej chudoby udržateľným spôsobom a tým prispieť k prelomeniu generačnej reprodukcie chudoby a odstráneniu bariér prekážajúcich začleneniu detí z týchto prostredí do hlavného vzdelávacieho prúdu a tým uľahčiť aj ich začlenenie do trhu práce a do spoločnosti ako takej.

Jednou z podmienok na získanie finančných prostriedkov je realizovať projekt na oprávnenom území. Pre túto výzvu je oprávneným územím realizácie projektu celé územie Slovenskej republiky. Vzhľadom na zameranie výzvy žiadateľ môže realizovať aktivity projektu v obciach uvedených v Atlase rómskych komunít 2019⁵, avšak nie je to nevyhnutná podmienka oprávnenosti žiadateľa, keďže mnoho osôb trpí generačnou chudobou aj mimo prostredia marginalizovaných rómskych komunít.

⁴ Národná stratégia rozvoja koordinovaných služieb včasnej intervencie a ranej starostlivosti na roky 2022-2030: <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2021/805>

⁵ Atlas rómskych komunít 2019: <https://imbbmi.files.wordpress.com/2021/03/atlas-romskych-komunit-2019.pdf>

Asistenti ranej starostlivosti (ďalej aj ako „asistenti“) budú osoby priamo zo znevýhodneného prostredia navštevujúce domácnosti rodín alebo komunitné centrá, kde sa s deťmi a ich rodičmi či opatrovníkmi budú venovať:

- aktivitám zacieleným na podporu zdravého kognitívneho, sociálneho a psychomotorického vývinu detí,
- aktivitám smerujúcim k lepšej pripravenosti detí na predprimárne vzdelávanie a povinnú školskú dochádzku, a
- poradenstvu pre rodičov či opatrovníkov a gravidné ženy zamerané na rozvíjanie rodičovských kompetencií a vzdelávanie k ranej starostlivosti.

2 Podmienky oprávnenosti žiadateľa

V rámci tejto výzvy sú oprávnenými žiadateľmi nasledujúce subjekty:

- **neziskové organizácie**, zriadené v súlade so zákonom NR SR č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov, ak ich činnosť je zameraná aj na poskytovanie vzdelávania a na rozvoj a podporu služieb spojených s výchovou a vzdelávaním,
- **občianske združenia**, zriadené na základe zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov, ak ich činnosť je zameraná aj na poskytovanie vzdelávania a na rozvoj a podporu služieb spojených s výchovou a vzdelávaním,
- **nadácie**, zriadené na základe zákona č. 34/2002 Z. z. o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, ak ich činnosť je zameraná aj na poskytovanie vzdelávania a na rozvoj a podporu služieb spojených s výchovou a vzdelávaním,
- **účelové zariadenia cirkvi** podľa zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností, ak ich činnosť je zameraná aj na poskytovanie vzdelávania a na rozvoj a podporu služieb spojených s výchovou a vzdelávaním,
- **príspevkové organizácie** podľa zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ak ich činnosť je zameraná aj na poskytovanie vzdelávania a na rozvoj a podporu služieb spojených s výchovou a vzdelávaním.

Žiadateľ zároveň musí spĺňať podmienky:

1. v deň vyhlásenia výzvy na predkladanie žiadosti je právoplatne zaregistrovaný aspoň 2 roky v registri právnických osôb (<https://rpo.statistics.sk>), v registri neziskových organizácií, resp. za evidovaný v evidencii cirkevných právnických osôb (<http://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti-/evidencia-cirkevnych-pravnickych-osob-1a0.html>);
2. realizuje aj činnosti zamerané na poskytovanie a rozvoj služieb ranej starostlivosti alebo má skúsenosti s individuálnou komunitnou/terénnou prácou s rodinami z MRK alebo z prostredia generačnej chudoby zahrňujúcou aj aktivity zamerané na deti vo veku 0-6 rokov;
3. realizuje vzdelávacie aktivity podporujúce poskytovanie ranej starostlivosti a súvisiacich služieb;

4. spolupracuje so zariadeniami alebo odborníkmi v rámci svojich aktivít;
5. bude realizátorom projektu a nebude vystupovať len ako sprostredkovateľ činností.

3 Oprávnené aktivity

Aktivity Projektu tvoria súhrn úloh asistentov ranej starostlivosti, mentorov a supervízorov a sú zároveň ich povinnými aktivitami, ktoré budú vykonávať.

3.1 Asistent ranej starostlivosti

Žiadateľ určí spôsob výberu a počet asistentov ranej starostlivosti podľa počtu detí, ktorým plánuje organizácia zabezpečiť ranú starostlivosť a podľa počtu gravidných žien z MRK a z prostredia generačnej chudoby, ktorým plánuje poskytovať vzdelávanie k ranej starostlivosti. Minimálny počet asistentov ranej starostlivosti na žiadateľa je tri. Za asistenta sa považuje asistent zaškolený alebo asistent v procese zaškoľovania.

Kvalifikačné predpoklady asistentov ranej starostlivosti:

- vek minimálne 18 rokov,
- bezúhonnosť,
- minimálne absolvovanie základného vzdelania,
- základné kognitívne a sociálne zručnosti pre prácu s deťmi z MRK alebo z prostredia generačnej chudoby, ktoré umožňujú absolvovanie vstupného vzdelávania a využitie nadobudnutých vedomostí a zručností na základe odborného vedenia mentorov a supervízorov,
- znalosť primárneho jazyka používaného v prostredí klienta (rodiny, tehotnej ženy, dieťaťa) - napr. rómsky, maďarský a slovenského jazyka.

Kvalifikačné predpoklady pre výber asistentov overí prijímateľ podľa konkrétnych podmienok v teréne a špecifického zamerania svojho projektu. Uchádzač preukazuje čestným vyhlásením bezúhonnosť podľa § 15 zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Vzdelávanie asistentov ranej starostlivosti:

Nový asistent ranej starostlivosti absolvuje vstupné školenie, ktoré mu zabezpečí prijímateľ cez mentora, v rozsahu potrebnom na získanie základných vedomostí a zručností potrebných k výkonu funkcie asistenta, najmenej však 30 hodín počas prvých dvoch mesiacov. Obsah vstupného školenia určí prijímateľ na základe konkrétnych podmienok v teréne a skúseností asistentov. Počas celého obdobia trvania výzvy bude asistentovi ranej starostlivosti poskytovaná odborná pomoc, mentoring, supervízia a priebežné vzdelávanie, ktoré bude viesť k zvyšovaniu zručností a spôsobilostí s cieľom pripraviť ho na kvalifikovaný výkon jeho funkcie v prostredí, v ktorom bude pôsobiť. Mentor pre svojich asistentov zabezpečí aj prednášky a školenia v spolupráci s odborníkmi počas doby realizácie projektu pre rozvíjanie ich odborných vedomostí, minimálne dvakrát za rok.

Úlohy asistenta ranej starostlivosti:

- Vzdelávanie tehotných žien na tému tehotenstvo, životospráva, hygiena, starostlivosť o dieťa v prenatálnom období, starostlivosť o dieťa vo veku 0-6 rokov, s osobitným zreteľom na prvých 1000 dní života.
- Návštevy v domácnostiach rodín, komunitných centier a poradenstvo, stimulácia dieťaťa s asistenciou rodiča, (v prípade mladých rodičov) s asistenciou starého rodiča či opatrovníka.
- Realizácia psychomotorických hier na rozvoj jemnej a hrubej motoriky, kognitívnych schopností, zlepšovanie sústredenosti, priestorovej orientácie, cibrenie koordinácie zmyslov, rozpoznávanie farieb.
- Hry sú zamerané aj na sociálno-emocionálnu oblasť, jazykové schopnosti a komunikáciu, kreativitu a zdravšiu životosprávu.
- Motivácia rodiča, starého rodiča či opatrovníka, aby bol prítomný pri realizovaní aktivít s deťmi, aby mohli následne sami rozvíjať svoje dieťa podľa príkladu a rád asistenta ranej starostlivosti.
- Rozvoj a podpora rodičovských zručností v rodičovských kluboch rôznymi dostupnými metódami, názornými príkladmi, vrátane kreovania stretnutí rodičov či opatrovníkov s odborníkmi, kde by si mohli vymieňať nadobudnuté praktické skúsenosti a rodičovské rady.
- Pomoc deťom a rodičom detí pri prekonávaní jazykovej bariéry v komunikácii.
- Komunikácia s rodičmi detí, starými rodičmi či opatrovníkmi, a vysvetľovať im benefity predprimárneho vzdelávania detí v materských školách od 3 rokov ich veku.

Aktivity viazané na pracovnú pozíciu asistenta:

- poskytovanie ranej starostlivosti pre deti a/alebo vzdelávania pre tehotné ženy k ranej starostlivosti v celkovom počte najmenej 10 osôb za mesiac (pri plnom úväzku 40 hodín/týždeň), pri potrebe návštevy klientov aspoň raz za týždeň,
- organizovanie stretnutí rodičovského klubu pre svojich klientov v počte minimálne 1 stretnutie za mesiac,
- evidencia dennej činnosti v teréne.

Asistent ranej starostlivosti môže byť zamestnaný aj na trojštvrťinový alebo polovičný pracovný úväzok. Pri trojštvrťinovom pracovnom úväzku (30 hodín/týždeň) poskytuje ranú starostlivosť alebo jej vzdelávanie pre najmenej 7 osôb za mesiac, pri polovičnom pracovnom úväzku (20 hodín/týždeň) poskytuje ranú starostlivosť alebo jej vzdelávanie pre najmenej 5 osôb za mesiac, ostatné podmienky sa nemenia.

Práca asistentov priamo v teréne: činnosť vykonávaná v domácom (prirodzenom) prostredí, čiže s deťmi vo veku 0 – 6 rokov a ich rodičmi alebo s tehotnými ženami, skupinová práca v komunitných centrách, rodinách alebo vyhovujúcich priestoroch, ktoré zabezpečí žiadateľ.

Práca asistentov mimo terénu: prípravná činnosť, administratívna činnosť, vzdelávanie a pod.

Požadovaná činnosť asistenta ranej starostlivosti:

Názov aktivity	Požadovaný doklad
Evidencia dennej činnosti v teréne	Výkaz práce asistenta ranej starostlivosti
Organizácia rodičovských klubov	Výkaz o činnosti klubu

3.2 Mentor

Každý asistent má mentora, ktorý mu poskytuje odborné vedenie pri praktickom výkone činnosti v teréne. Žiadateľ si určí mentora alebo viacerých mentorov podľa toho, koľko asistentov ranej starostlivosti zamestná.

Kvalifikačné predpoklady mentorov ranej starostlivosti:

- vek minimálne 18 rokov,
- bezúhonnosť,
- minimálne ukončené úplné základné vzdelanie, alebo absolvované základné vzdelanie a minimálne dvojročná prax v oblasti poskytovania ranej starostlivosti alebo vzdelávania o ranej starostlivosti,
- základné kognitívne a sociálne zručnosti pre prácu s deťmi z MRK alebo z prostredia generačnej chudoby a pre poskytovanie podpory pre asistentov ranej starostlivosti,

Kvalifikačné predpoklady pre výber mentorov spresní a overí prijímateľ podľa konkrétnych podmienok v teréne a špecifického zamerania svojho projektu.

Úlohy mentora ranej starostlivosti:

- Spolupráca pri náboře a zaškolení asistentov ranej starostlivosti.
- Podporovanie asistenta v pracovnom i osobnom raste.
- Podpora asistenta pri komunikácii s rodinami v programe.
- Vedenie a podporovanie asistentov ranej starosti k samostatnosti pri práci s deťmi a rodičmi z MRK a z prostredia generačnej chudoby s cieľom maximálneho nadobudnutia a využitia ich vedomostí a zručností (príprava a účasť na stretnutiach s klientmi, pomoc a kontrola pri výkone práce a zvládání administratívy...).
- Spolupráca pri poskytovaní programov vzdelávania pre asistentov ranej starostlivosti.
- Spoluorganizovanie súvisiacich väčších aktivít (napr. rodičovských klubov).

Aktivity viazané na pracovnú pozíciu mentora:

- poskytovanie praktickej podpory pre svojich asistentov ranej starostlivosti pre najmenej 4 asistentov ranej starostlivosti (pri plnom úväzku),
- spolupráca pri realizácii vstupného školenia pre asistentov ranej starostlivosti,
- zabezpečenie realizácie priebežného vzdelávania asistentov,
- poskytovanie osobných konzultácií pre svojich asistentov,
- dohľad asistentov v teréne.

Požadovaná činnosť mentora:

Názov aktivity	Požadovaný doklad	Poznámka
Zabezpečenie realizácie vstupného školenia asistentov ranej starostlivosti	Prezenčná listina + obsahová náplň programov vzdelania	Asistenti absolvujú v prvom mesiaci vstupné školenie v rozsahu potrebnom na získanie základných vedomostí a zručností potrebných k výkonu funkcie asistenta, ktorý určí prijímateľ na základe konkrétnych podmienok v teréne, najmenej však 30 hodín počas prvých dvoch mesiacov.
Zabezpečenie priebežných programov vzdelávania pre asistentov ranej starostlivosti	Prezenčná listina + obsahová náplň programov vzdelania	Mentor zabezpečí prednášky a školenia v spolupráci s odborníkmi počas celej doby realizácie projektu, minimálne dvakrát za rok.
Osobné konzultácie a individuálne tréningy s asistentom ranej starostlivosti	Písomný záznam o priebehu stretnutí	Mentor vyhotoví záznam s asistentami ranej starostlivosti. V prvej fáze poskytovania ranej starostlivosti bude pri zdokonaľovaní praktického výkonu práce nápomocný mentor aj priamo v teréne.
Dohľad v teréne	Písomný záznam mentora	Mentor vyhotoví krátky písomný záznam práce asistenta ranej starostlivosti priamo v teréne.

Mentor môže byť zamestnaný aj na štvrtinový, polovičný a trojštvrťinový úväzok, v prípade potreby na Dohodu o vykonaní práce alebo Dohodu o pracovnej činnosti. Mentor pri plnom pracovnom úväzku má na starosti najmenej 4 asistentov ranej starostlivosti, pri trojštvrťinovom úväzku 3 asistentov ranej starostlivosti pri polovičnom 2 asistentov a pri štvrtinovom úväzku 1 asistenta, bez ohľadu na výšku úväzku asistenta/asistentov.

3.3 Supervízor

Garanciu kvality aktivít a intervencií zabezpečuje supervízor, ktorý vykonáva odborný dohľad nad činnosťou mentorov a v prípade potreby poskytuje odborné poradenstvo asistentom. Žiadateľ si určí supervízora alebo viacerých supervízorov podľa toho, koľko asistentov ranej starostlivosti zamestná.

Kvalifikačné predpoklady supervízora:

- bezúhonnosť,
- vysokoškolské vzdelanie 2. stupňa v odboroch pedagogika, špeciálna pedagogika, psychológia alebo príbuzné odbory,
- minimálne 2-ročná prax so vzdelávaním, školením, mentoringom alebo poradenstvom v oblasti predprimárnej pedagogiky alebo ranej starostlivosti.

Úlohy supervízora:

- Detailná expertíza v metodike programu a rozvíjanie metodiky podľa požiadaviek konkrétnych lokalít.
- Lektorovanie, poskytovanie programov vzdelávania a zaúčanie asistentov do metodiky programu, rozvíjanie odborných vedomostí mentorov v oblasti ranej starostlivosti (psychomotorické hry, hry na rozvoj kognitívnych schopností, zlepšovanie sústredenosti, priestorovej orientácie, hry zamerané na sociálno-emocionálnu oblasť, hry na jazykové schopnosti a komunikáciu).
- Návštevy aktivít v teréne a obsahová spätná väzba asistentom pre skvalitnenie ich práce v rodinách.
- Hodnotenie kvality práce asistentov.

Aktivity viazané na pracovnú pozíciu supervízora:

- poskytovanie odborného a metodického vedenia pre najmenej 12 asistentov ranej starostlivosti (pri plnom úväzku),
- zabezpečenie rozvoja ~~a udržateľnosti~~ projektu,
- zabezpečenie a monitorovanie kvality programu,
- napísanie hodnotiacej správy o dopade projektu – na základe merania kvality, úspešnosti, posunu detí podľa vlastnej odbornej metodiky. Odporúča sa spolupráca so zariadeniami poradenstva a prevencie a so zariadeniami predprimárneho vzdelávania.

Supervízor môže byť zamestnaný aj na štvrtinový, polovičný a trojštvrťinový úväzok. Supervízor pri plnom pracovnom úväzku má na starosti najmenej 12 asistentov ranej starostlivosti, pri trojštvrťinovom úväzku najmenej 9 asistentov, pri polovičnom najmenej 6 asistentov a pri štvrtinovom úväzku najmenej 3 asistentov ranej starostlivosti, bez ohľadu na výšku úväzku asistentov. Supervízor môže pracovať na projekte aj cez Dohodu o vykonaní práce alebo Dohodu o pracovnej činnosti, kedy má na starosti relevantný počet asistentov podľa potrieb projektu.

Požadovaná činnosť supervízora:

Názov aktivity	Požadovaný doklad
Zabezpečenie a monitorovanie kvality programu	Na základe písomných záznamov práce asistentov vyhotovených mentormi a supervízorom hodnotí prácu asistentov ranej starostlivosti.
Odborné a metodické vedenie	Písomný záznam supervízora
Dopad projektu	Vyhotovenie kvalitatívnej hodnotiacej správy o dopade projektu na deti, ktorým je poskytovaná raná starostlivosť - výsledky merania kvality, úspešnosti, posunu detí podľa vlastnej odbornej metodiky (priebežné výsledky a záverečná správa).

Pre sledovanie kvality činnosti mentorov, supervízorov a asistentov ranej starostlivosti sa budú priebežne zbierať a monitorovať informácie prostredníctvom určených výstupov v **Zmluve o poskytnutí prostriedkov mechanizmu**. Záznamy budú spracované online formou.

Počas platnosti a účinnosti Zmluvy môže byť projekt predmetom externej evaluácie (objektívneho a nezávislého hodnotenia) dopadov s cieľom určenia relevantnosti, efektívnosti a účinnosti služby či intervencií ranej starostlivosti.

4 Financovanie projektu

Financovanie projektu bude zabezpečené z prostriedkov mechanizmu Plánu obnovy a odolnosti (POO) **systémom zálohových platieb a refundácie**. Pri realizácii finančných transakcií sa budú dodržiavať procesy stanovené Systémom implementácie plánu obnovy a odolnosti SR, časť Finančné riadenie systémom zálohových platieb. Prijímateľ je povinný viesť účtovníctvo v zmysle platných predpisov v tejto oblasti. Prostriedky mechanizmu určené na implementáciu konkrétnych opatrení sa vedú v účtovníctve v analytickej evidencii. **Prijímateľ bude môcť čerpať prostriedky mechanizmu po nadobudnutí účinnosti zmluvy, najskôr však od najskôr od 01. 09. 2023.** Žiadateľ bude mať povinnosť uchovať a archivovať všetky podporné dokumenty v súlade so zákonom č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov, pre potreby kontrol a auditov po dobu do 30. 06. 2031, resp. počas obdobia 5 rokov od uskutočnenia poslednej platby finančnej podpory zo strany EK, podľa toho, ktorá skutočnosť nastane neskôr.

Výška finančných prostriedkov sa pre jedného žiadateľa priamo odvodzuje od počtu asistentov ranej starostlivosti, ktorých sa žiadateľ zaviazal vyškoliť a podporovať počas priebehu realizácie výzvy. Pri zúčtovaní zálohovej platby sa bude používať metodika zjednodušeného vykazovania výdavkov. Súčet oprávnených a priamych nákladov v prepočte na jeden plný úväzok asistenta na mesiac (mzda jedného asistenta ranej starostlivosti na plný

úväzok + mzdy mentorov a supervízorov – celková cena ich práce v prepočte na celkovú cenu práce jedného asistenta na plný úväzok) a ostatných oprávnených nákladov (paušálna sadzba do výšky 40 % priamych nákladov na zamestnancov) prijímateľa **nesmie prevyšovať sumu 2 700 €**. Viac informácií o možnostiach rozdelenia finančných prostriedkov, oprávnených nákladoch, finančnom zúčtovaní a spôsobe výkonu kontroly je uvedených v **Metodike zjednodušeného vykazovania výdavkov** pre výzvu. Žiadateľ môže určiť výšku mzdy asistenta, mentora a supervízora na základe konkrétnych okolností projektu, pričom dodržiava príslušné ustanovenia Zákona č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde a Zákonníka práce v platnom znení. Pre stanovenie výšky mzdy asistenta ranej starostlivosti platí, že nesmie presiahnuť výšku obvyklú v danom odbore, čase a mieste a musí byť primeraná úlohám a zodpovednostiam osôb zapojených do realizácie projektu. Ak asistent vykonáva v rámci projektu rovnaký typ odbornej alebo inej činnosti ako v rámci svojho hlavného pracovného pomeru, nie je možné v rámci projektu pre danú odbornú činnosť vynakladať vyššiu hodinovú sadzbu, ako je stanovená pre hlavný pracovný pomer, tzn. mzdová politika projektu nemôže byť odlišná od mzdovej politiky príslušnej organizácie, t. j. nie je možné akceptovať navýšenie mzdy, resp. odmeny za vykonanú prácu iba z dôvodu zapojenia do projektu financovaného z prostriedkov POO.

5 Vyhodnotenie projektu

Prijímateľ popri priebežných monitorovacích správach (dvakrát do roka) a záverečnej monitorovacej správy predloží vykonávateľovi aj prehľad výstupov kontroly kvality činností vykonávaných asistentmi ranej starostlivosti, mentormi a supervízormi. Prijímateľ zasiela tieto výstupy v zmysle pokynov, ktoré Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej ako „MŠVVaŠ SR“) zverejní k priebežným a záverečnej správe na svojej web stránke. V dobe realizácie projektu bude MŠVVaŠ SR sledovať najmä naplnenie nasledovných ukazovateľov:

- počet a obsah intervencií s klientmi (deťmi alebo tehotnými ženami) na základe evidencie činnosti asistentov a mentorov v teréne,
- počet stretnutí rodičovských klubov a ich obsah,
- počet a obsahová náplň programov vzdelania poskytovaných pre asistentov ranej starostlivosti,
- nárast počtu asistentov ranej starostlivosti a detí, ktorým je poskytovaná raná starostlivosť ~~(udržateľnosť projektu)~~,
- hodnotiaca správa o dopade projektu - merania kvality, úspešnosti, posunu detí podľa vlastnej odbornej metodiky v spolupráci s expertmi,
- začlenenie detí, ktorým bola poskytovaná raná starostlivosť (a detí tehotných žien, ktorým sa poskytovalo vzdelávanie) do formálneho predprimárneho vzdelávania.

Prijímateľ v rámci následných monitorovacích správ (t. j. po dobu 2 rokov po ukončení realizácie projektu s periodicitou predkladania tejto správy raz do roka) poskytne vykonávateľovi informácie o: počas obdobia udržateľnosti projektu, čo predstavuje 5 rokov) poskytne raz ročne vykonávateľovi informácie o:

- začlenení detí, ktorým bola poskytovaná raná starostlivosť (a detí tehotných žien, ktorým sa poskytovalo vzdelávanie) do formálneho predprimárneho vzdelávania,
- začlenení detí do povinného primárneho vzdelávania a úspešnosť absolvovania prvého ročníka primárneho vzdelávania,
- úspešnosti detí, ktorým bola poskytovaná raná starostlivosť (a detí tehotných žien, ktorým sa poskytovalo vzdelávanie) prostredníctvom dotazníka pre učiteľky materských škôl a učiteľky prvého ročníka základných škôl.

6 Podávanie a vyhodnotenie žiadosti o poskytnutie prostriedkov mechanizmu

6.1 Pred písaním žiadosti

1. Žiadateľ si preštuduje výzvu na podávanie žiadosti, ktorá je uverejnená na webovom sídle vykonávateľa a v Informačnom a monitorovacom systéme Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky (ďalej ako „ISPO“).
2. Preštuduje si tento manuál k výzve.
3. Zváža svoje možnosti zabezpečenia asistentov ranej starostlivosti, mentora/ov a supervízora/ov vzhľadom na stanovené kritériá.
4. V prípade doplňujúcich otázok môžu žiadatelia o prostriedky mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (ďalej ako „POO“) získať informácie od vykonávateľa na webovom sídle MŠVVaŠ SR alebo elektronicky cez e-mailovú adresu vykonávateľa: ranastarostlivost@minedu.sk. Odpovede budú zverejnené na webovom sídle vykonávateľa pri výzve v dokumente „Často kladené otázky/FAQ“.
5. Dátum uzavretia výzvy: 25. august 2023

6.2 Podanie žiadosti

Žiadosť sa predkladá **prostredníctvom elektronického formulára** v ISPO najneskôr do termínu stanovenom vo výzve. Žiadateľ sa musí registrovať na stránke prostredníctvom svojej e-mailovej adresy vyplnením povinných údajov. Návod k registrácii do ISPO je zverejnený na web-stránke výzvy. Následne sa preklikne na stránku s danou výzvou a formulárom, kde vyplní všetky údaje a informácie o projekte, ktoré sa vyžadujú. Následne nahrá povinné prílohy. Predpripravené vzory povinných príloh sú k dispozícii na stránke výzvy, ako aj v rámci formulára žiadosti o poskytnutie finančných prostriedkov. Prílohy žiadosti je potrebné podpísať, naskenovať a nahráť v rámci danej žiadosti v ISPO.

Pre splnenie podmienok o poskytnutie prostriedkov mechanizmu je žiadateľ povinný poslať žiadosť vrátane všetkých podpísaných a naskenovaných povinných príloh prostredníctvom elektronického formulára do termínu uzavretia výzvy:

- doklady preukazujúce splnenie podmienok oprávnenosti (**každý žiadateľ nahrá vlastné dokumenty**):
 - doklad preukazujúci právnu subjektivitu žiadateľa,
 - doklad o pridelení IČO žiadateľa,

- doklad o menovaní štatutárneho zástupcu žiadateľa (ak relevantné),
- dokumenty preukazujúce skúsenosti s realizáciou obdobných programov,
- doklady preukazujúce skúsenosti s realizáciou vzdelávacích školení v tejto oblasti,
- doklad/referencie o spolupráci s inštitúciou alebo odborníkmi,
- rozpočet žiadosti podľa vzoru,
- v **rámci žiadosti žiadateľ priamo vyplní:**
 - čestné prehlásenie o tom, že bude realizátorom projektu,
 - čestné vyhlásenie č. 1,
 - čestné vyhlásenie č. 2.

Dokumenty je možné podpísať až po záväznom zaevidovaní žiadosti do ISPO a stiahnutí vygenerovaného súboru (.pdf). **Po vytlačení a podpísaní vygenerovaného súboru je potrebné ho poslať poštou** na nižšie uvedenú adresu MŠVVaŠ SR do 30. augusta 2023 (vrátane) s nasledujúcim textom v ľavej časti obálky: “NEOTVÁRAŤ - Výzva ”Podpora poskytovania ranej starostlivosti”.

Adresa:

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
sekcia národnostného a inkluzívneho vzdelávania
Stromová 1
813 30 Bratislava

Úspešný žiadateľ následne poskytne výpis z registra trestov, ktorý nesmie byť starší ako 3 mesiace. Počas obdobia predkladania žiadostí MŠVVaŠ SR spracuje najčastejšie kladené otázky, ktoré zverejní v dokumente “Často kladené otázky/FAQ“, ktorý pomôže pri podávaní žiadosti o poskytnutie prostriedkov mechanizmu a realizácii projektu. Dokument bude zverejnený na web-stránke výzvy.

6.3 Vyhodnotenie žiadosti

Výberová komisia posudzuje, hodnotí a zostaví poradie žiadateľov na základe poslaných žiadostí podľa nasledovných kritérií, ktoré majú rovnakú váhu, max. počet na jednu žiadosť je **40 bodov** (každé kritérium max. 10 bodov):

1. **Súlad cieľov a konkrétnych aktivít projektu s cieľmi výzvy** – posudzuje sa miera, akou prispieva projekt a konkrétne opatrenia, intervencie, aktivity k pripravenosti dieťaťa zúčastňovať sa na predprimárnom a primárnom vzdelávaní. Žiadateľ opíše konkrétne ciele projektu (špecifické, merateľné, dosiahnuteľné, relevantné pre daný kontext, časovo ohraničené) a to, ako budú dosiahnuté stanovené ciele projektu - konkrétny popis jednotlivých aktivít projektu a spôsob ich realizácie; konkrétne opatrenia, ktoré budú viesť k pripravenosti zaškolenia dieťaťa do predprimárneho alebo primárneho vzdelávania; personálne, technické a materiálne zabezpečenie realizácie aktivít, ich uskutočniteľnosť, reálnosť a primeranosť; zohľadnenie jednotlivých špecifických skupín klientov/klientok (plnoleté matky,

neplnoleté školopovinné matky (dievčatá), plnoleté tehotné ženy, neplnoleté školopovinné tehotné ženy (dievčatá), deti vo veku 0-3 roky, deti vo veku 3 až 6 rokov, ktoré nenavštevujú zariadenia predprimárneho vzdelávania, deti vo veku 3 až 6 rokov, ktoré zároveň navštevujú zariadenia predprimárneho vzdelávania, deti so ŠVVP, schopnosť starostlivosti o rôzne typy rodín (počet generácií, počet detí, neúplné rodiny).

2. **Identifikácia, výber, zaškolenie a mentoring asistentov ranej starostlivosti** – posudzuje sa systém identifikácie, výberu a zaškolenia asistentov, spôsob zabezpečenia mentoringu a odbornej supervízie pre asistentov ranej starostlivosti, a časový plán ich zapojenia do projektu.
3. **Expertíza žiadateľa v poskytovaní ranej starostlivosti alebo jej vzdelávania a spolupráca s inými expertmi, inštitúciami** – posudzujú sa skúsenosti žiadateľa s realizáciou obdobných/porovnateľných projektov, vrátane preukázanej spolupráci a súčinnosti so zariadeniami inštitucionalizovanej ranej starostlivosti, so zariadeniami poradenstva a prevencie, so zariadeniami predprimárneho vzdelávania, s obecnou samosprávou, príp. s inými mimovládnyimi organizáciami a odborníkmi z akademickej obce.
4. **Monitorovanie kvality a dopadu programu** – konkrétny opis systému vnútorného monitorovania kvality programu a poskytovaných intervencií; opis odbornej metodiky o dopade projektu (merania kvality, úspešnosti, posunu detí) v spolupráci s expertmi a zariadeniami; spôsob monitorovania zápisu a účasti detí, ktorým bola poskytovaná raná starostlivosť (a detí tehotných žien, ktorým sa poskytovalo vzdelávanie) na formálnom predprimárnom vzdelávaní (v materských školách alebo zariadeniach predprimárneho vzdelávania) ~~pre účely následných monitorovacích správ do be~~
~~udržateľnosti.~~

Po overení formálnej správnosti a úplnosti žiadostí tajomníkom komisie, žiadosti posúdi odborná komisia do 30 dní odo dňa uzavretia 1. hodnotiaceho kola výzvy. Žiadatelia, ktorí nie sú oprávnenými žiadateľmi, budú vyradení z procesu ďalšieho posudzovania. Každý člen komisie samostatne vyhodnotí - oboduje každú žiadosť aj so slovným odôvodnením bodovania, ktorá je podaná v Informačnom a monitorovacom systéme Plánu obnovy a odolnosti SR pre túto výzvu. Členmi komisie sú traja zástupcovia MŠVVaŠ SR, zástupca Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a externý odborný hodnotiteľ. Prvým predpokladom úspešnosti žiadosti je, aby žiadosť dostala od každého z piatich hodnotiteľov najmenej 15 bodov z maximálneho počtu 40 bodov. Pre celkovú úspešnosť žiadosti je potrebné, aby žiadosť dosiahla celkovo od všetkých hodnotiteľov najmenej 100 bodov, čiže 50% z maximálneho počtu bodov, čo je 200 bodov. Tajomník komisie určí priemer z individuálnych hodnotení a poradie žiadostí. Komisia je následne vyzvaná k zasadnutiu. V rámci zasadnutia spoločne posúdi žiadosti, zahlasuje za podporené žiadosti a určí poradie s navrhovanou výškou poskytnutých finančných prostriedkov. Zoznam žiadateľov, ktorým budú poskytnuté finančné prostriedky, bude zverejnený na webovom sídle MŠVVaŠ SR do 10 pracovných dní po schválení ministrom školstva, vedy, výskumu a športu SR.

6.4 Špecifikácie viditeľnosti prostriedkov

Prijímateľ s cieľom zviditeľniť mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti podľa nariadenia o mechanizme ako zdroj prostriedkov prijímateľ zabezpečí:

1. uvedenie emblému EÚ s nápisom „Financované Európskou úniou NextGenerationEU“ na vlastnom webovom sídle;
2. uvedenie emblému EÚ s nápisom „Financované Európskou úniou NextGenerationEU“ v prezentáciách, brožúrach, oficiálnych dokumentov a v akýchkoľvek komunikačných a informačných materiáloch;
3. uvedenie Plánu obnovy, na základe ktorého je umožnené financovanie z prostriedkov mechanizmu v oficiálnej komunikácii voči verejnosti, na sociálnych sieťach či v oficiálnych prejavoch.

Vykonávateľ zabezpečí dodržiavanie vyššie uvedených pravidiel pre prijímateľov, a ak je to možné, zabezpečí zobrazenie loga Plánu obnovy podľa dokumentu „Vizuálna komunikácia / dizajn manuál“ Národnej a implementačnej a koordinačnej autority (NIKA). Detailné špecifikácie vrátane predpísanej farebnosti, veľkosti a iných atribútov použitia emblému EÚ s nápisom „Financované Európskou úniou NextGenerationEU“, ako aj logo a dizajn manuál pre Plán obnovy uverejní NIKA na svojom webovom sídle www.planobnovy.sk⁶. Viac informácií v časti 9.1 Informovanie, komunikácia a viditeľnosť opatrení Plánu obnovy: https://www.planobnovy.sk/site/assets/files/1236/sipoo_verzia_1_2.pdf . Pokyny budú zdieľané aj na webovej stránke výzvy MŠVVaŠ SR.

Záver

MŠVVaŠ SR sa bude zaujímať o priebeh programu výzvy a priebežne ju monitorovať a vyhodnocovať. Ďakujeme všetkým, ktorí vkladajú svoje sily a pomáhajú pri realizovaní výzvy „Podpora poskytovania ranej starostlivosti a ranej intervencie deťom vo veku 0 až 6 rokov z prostredia MRK a z prostredia generačnej chudoby“ a pomáhajú tak poskytovať lepšiu budúcnosť deťom z prostredia MRK a generačnej chudoby, ktoré to potrebujú.

⁶ <https://www.planobnovy.sk/realizacia/dokumenty/>